TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 11 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Pieno ir pieno produktų sektorius – Kvotos – Papildomas mokestis – Reglamentas (EEB) Nr. 3950/92 – 2 straipsnis – Supirkėjo renkamas papildomas mokestis – Pristatymai, viršijantys gamintojo turimą referencinį kiekį – Pieno kainos dydis – Privalomai taikomas atskaitymas – Mokesčio permokos sumos grąžinimas – Reglamentas (EB) Nr. 1392/2001 – 9 straipsnis – Supirkėjas – Pareigos mokėti papildomą mokestį nesilaikymas – Gamintojai – Pareigos mokėti kas mėnesį mokamą mokestį nesilaikymas – Teisėtų lūkesčių apsauga“

Byloje C-46/18

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) 2017 m. lapkričio 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. sausio 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl,

S.s. Franco e Maurizio Artuso,

Claudio Matteazzi,

Roberto Tellatin,

Sebastiano Bolzon

prieš

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

Regione Veneto

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev, teisėjai L. Bay Larsen (pranešėjas) ir C. Vajda,

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. sausio 17 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: italų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl*, *S.s. Franco e Maurizio Artuso*, C. Matteazzi ir R. Tellatin, atstovaujamų *avvocatessa* M. Aldegheri,

– S. Bolzon, atstovaujamo *avvocati* M. Aldegheri ir E. Ermondi,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,

– Europos Komisijos, atstovaujamos F. Moro ir D. Bianchi,

susipažinęs su 2019 m. kovo 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio papildomą mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 405, 1992, p. 1), iš dalies pakeisto 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1256/1999 (OL L 160, 1999, p. 73; toliau – Reglamentas Nr. 3950/92), 2 straipsnio ir 2001 m. liepos 9 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1392/2001, nustatančio išsamias Reglamento Nr. 3950/92 taikymo taisykles (OL L 187, 2001, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 33 t., p. 104), 9 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant pagal Italijos teisę įsteigtos ribotos atsakomybės kooperatinės bendrovės *Caseificio Sociale San Rocco Soc. coop. arl* (toliau – pirmasis supirkėjas), Italijos pieno gamintojų *S.s. Franco e Maurizio Artuso*, Claudio Matteazzi, Roberto Tellatin ir Sebastiano Bolzon ginčą su *Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura* (AGEA) (Žemės ūkio mokėjimų agentūra (AGEA), Italija) ir *Regione Veneto* (Veneto regionas, Italija) dėl pieno kvotų ir papildomo mokesčio pieno ir pieno gaminių prekybos laikotarpiu nuo 2003 m. balandžio 1 d. iki 2004 m. kovo 31 d. (toliau – referencinis laikotarpis).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 3950/92

3 Reglamento Nr. 3950/92 6 ir 8 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„kadangi, jei viršijami valstybei narei garantuoti bendrieji kiekiai, minėtus kiekius viršiję gamintojai privalo mokėti mokestį; <…>

<…>

tam, kad nebūtų ilgai delsiama, kaip yra buvę praeityje, sumokėti mokestį nuo surinkimo, nes tai prieštarauja šios schemos tikslui, reikėtų numatyti, jog supirkėjas, kuris geriausiai gali atlikti būtinus veiksmus, būtų atsakingas už mokestį, ir jam būtų suteiktos priemonės surinkti jį iš skolingų gamintojų“.

4 Šio reglamento 1 straipsnyje numatyta:

„Nuo 2000 m. balandžio 1 d. karvių pieno gamintojai aštuonis dvylikos mėnesių iš eilės einančius laikotarpius turi mokėti papildomą mokestį už per minėtą dvylikos mėnesių laikotarpį supirkėjui pristatytus arba tiesiogiai vartoti parduotus pieno ar pieno ekvivalento kiekius, kurie viršija nustatytiną kiekį.

<…>“

5 Minėto reglamento 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Mokestis mokėtinas už per konkretų dvylikos mėnesių laikotarpį parduotus visus pieno ar pieno ekvivalento kiekius, viršijančius 3 straipsnyje nurodytą atitinkamą kiekį. Mokestį lygiomis dalimis moka gamintojai, kurie viršijo kiekius.

Remiantis konkrečios valstybės narės sprendimu, mokesčio dalis, kurią privalo mokėti kiekvienas gamintojas, yra nustatoma perskirsčius neišnaudotus referencinius kiekius arba jų neperskirsčius; arba supirkėjo lygiu – atsižvelgiant į viršytus kiekius, kurie dar lieka proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams, arba nacionaliniu lygiu – atsižvelgiant į kiekvieno pavienio gamintojo viršytą referencinį kiekį.

2. Pristatymų atveju mokestį privalantis mokėti supirkėjas iki tam tikros datos ir laikydamasis taisyklių, kurios turi būti nustatytos, valstybės narės kompetentingai institucijai sumoka priklausančią sumą, kurią jis išskaičiuoja iš pieno kainos, mokamos gamintojams, privalantiems mokėti mokestį, o jei to padaryti nepavyksta, – surenka jį bet kuriuo kitu tinkamu būdu.

<…>

Kai nurodyti kiekiai, kuriuos pristatė gamintojas, viršija jo referencinį kiekį, supirkėjui turi būti leidžiama iš mokėtinos sumos iš anksto išskaičiuoti, laikantis išsamių valstybės narės nustatytų taisyklių, pieno kainos sumą už kiekvieną pristatymą, kuriuo tas gamintojas viršija savo referencinius kiekius.

3. Kai pienas parduodamas vartoti tiesiogiai, gamintojas mokėtiną mokestį valstybės narės kompetentingai institucijai sumoka iki tam tikros datos ir laikydamasis taisyklių, kurios turi būti nustatytos.

4. Tais atvejais, kai mokestis yra mokėtinas, o surinkta suma yra didesnė už tą mokestį, valstybė narė gali naudoti permoką finansuoti priemonėms, nurodytoms 8 straipsnio pirmoje įtraukoje, ir (arba) perskirstyti gamintojams, kurie atitinka prioritetines kategorijas, valstybės narės nustatytas remiantis objektyviais kriterijais, kurie turi būti nustatyti, arba kuriems poveikį daro išimtinės aplinkybės, atsiradusios dėl kurios nors su šia schema nesusijusios nacionalinės nuostatos.“

Reglamentas Nr. 1392/2001

6 Reglamento Nr. 1392/2001 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Vadovaujantis Reglamento (EEB) Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalimi, Komisija atsako už tai, kad būtų nustatyti kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kurioms prioritetinėms gamintojų kategorijoms galima sugrąžinti mokestį, jei valstybė narė nuspręstų savo teritorijoje nepaskirstyti visų nepanaudotų kiekių. Kitus kriterijus valstybei narei, pasitarus su Komisija, gali būti leidžiama taikyti tik tada, kai toje valstybėje narėje neįmanoma visiškai taikyti Komisijos nustatytų kriterijų.“

7 Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnyje numatyta:

„1. Prireikus valstybės narės, pirmumo tvarka nustatydamos Reglamento (EEB) Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalyje minimas prioritetines gamintojų kategorijas, remiasi šiais kriterijais:

a) valstybės narės kompetentingos institucijos oficialiu pripažinimu, kad visas arba dalis mokesčio buvo neteisingai priskaičiuota;

b) ūkio geografine vieta, visų pirma <…> kalnų vietovėm[i]s;

c) didžiausiu galvijų tankumu ekstensyvios gyvulininkystės ūkyje;

d) kiekiu, kuriuo viršytas individualus referencinis kiekis;

e) gamintojo referenciniu kiekiu.

2. Kai, pritaikius 1 dalyje įvardytus kriterijus, konkrečiu laikotarpiu turimi finansiniai ištekliai neišnaudojami, valstybė narė, pasitarusi su Komisija, nustato kitus objektyvius kriterijus.“

Italijos teisė

8 2003 m. kovo 28 d. *Decreto-legge n. 49, Riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari* (Dekretas įstatymas Nr. 49, kuriuo keičiamos nuostatos dėl papildomo mokesčio pieno ir pieno produktų sektoriuje taikymo), pertvarkyto į įstatymą, su pakeitimais, padarytais 2003 m. gegužės 30 d. Įstatymu Nr. 119 (GURI, Nr. 124, 2003 m. gegužės 30 d.; toliau – Įstatymas Nr. 119/2003), 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Ne vėliau kaip iki mėnesio, einančio po apskaitos mėnesio, pabaigos supirkėjai pateikia juos pripažinusiems regionams ir autonominėms provincijoms kas mėnesį atnaujinamus registro duomenis pagal Reglamento Nr. 1392/2001 14 straipsnio 2 dalį, net jeigu pieno nesurinko. Supirkėjai išskaičiuoja papildomą mokestį, apskaičiuojamą pagal Reglamento Nr. 3950/92 (su pakeitimais) 1 straipsnį, už pristatytą pieno kiekį, viršijantį atskiriems teikėjams skirtas individualias kvotas, atsižvelgiant į per apskaitos laikotarpį įvykusius pokyčius. <…>

2. Per 30 kalendorinių dienų nuo 1 dalyje nurodyto termino pabaigos, nepažeidžiant 10 straipsnio 27–32 dalių, supirkėjai perveda išskaičiuotas sumas į nurodytą AGEA finansų skyriaus atsiskaitomąją sąskaitą <…>“

9 Įstatymo Nr. 119/2003 9 straipsnyje, kuriame reglamentuojamas mokesčio permokos gražinimas, nustatyta:

„1. Pasibaigus kiekvienam laikotarpiui, AGEA:

a) apskaito pristatyto pieno kiekius ir visą supirkėjų sumokėtą mokesčio sumą pagal 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus;

b) apskaičiuoja visą nacionalinio mokesčio sumą, mokėtiną Europos Sąjungai už viršytą pristatymų kiekį;

c) apskaičiuoja mokesčio permokos sumą.

<…>

3. 1 dalies c punkte minima suma, atėmus 2 dalyje numatytą atidėjinį, paskirstoma gamintojams, turintiems kvotų ir sumokėjusiems mokestį, taikant toliau nurodytus kriterijus ir eiliškumo tvarką:

a) gamintojams, kuriems visas arba dalis mokesčio buvo neteisingai priskaičiuota arba mokestis nebemokėtinas;

b) gamintojams, kurie turi savo ūkius kalnų vietovėse <…>;

c) gamintojams, kurių ūkiai eksploatuojami mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse <…>;

ca) gamintojams, kuriems pagal kompetentingos sveikatos institucijos sprendimą nustatytas draudimas transportuoti gyvūnus vietovėse, kuriose plačiai paplitusios infekcinės ligos, ne mažiau kaip 90 dienų prekybos laikotarpiu, ir dėl šios priežasties jie buvo priversti gaminti didesnį produktų kiekį, sudarantį ne daugiau kaip 20 % paskirto referencinio kiekio. <…>

4. Kai atlikus minėtus grąžinimus 3 dalyje nurodyta suma neišnaudojama, likutis paskirstomas gamintojams, turintiems kvotų ir sumokėjusiems mokestį, išskyrus tuos, kurie savo individualius referencinius kiekius viršijo daugiau kaip 100 %, taikant toliau nurodytus kriterijus ir tvarką <…>“

10 2004 m. birželio 24 d. *Decreto-legge n. 157, recante disposizioni urgenti per l’etichettatura di alcuni prodotti agroalimentari, nonché in materia di agricoltura e pesca* (Dekretas įstatymas Nr. 157 dėl skubių tam tikrų žemės ūkio produktų ženklinimo, žemės ūkio ir žuvininkystės priemonių) (GURI, Nr. 147, 2004 m. birželio 25 d., toliau – Dekretas įstatymas Nr. 157/2004) 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Pagal [Įstatymo Nr. 119/2003] 9 straipsnį tinkamai mokesčius mokančių gamintojų kas mėnesį mokamo mokesčio permoka grąžinama šiems gamintojams. Jeigu po mokesčio grąžinimo visa likusi mokėtino mokesčio suma yra didesnė nei 5 % padidinta viso Europos Sąjungai mokėtino mokesčio suma, AGEA netaiko mėnesinių mokėjimų dar neatlikusiems gamintojams papildomo mokesčio, taikydama to paties 9 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus prioritetinius kriterijus ir eiliškumo tvarką; tai neturi įtakos to paties dekreto įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nustatytų sankcijų taikymui.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 Ieškovai pagrindinėje byloje per referencinį laikotarpį nesilaikė taikytinų Italijos teisės aktų, nes, pirma, pirmasis supirkėjas neatskaitė mokesčio ir kas mėnesį nemokėjo papildomo mokesčio ir, antra, gamintojai taip pat neįvykdė savo mokėjimo pareigos, kaip apibrėžta Įstatymo Nr. 119/2003 9 straipsnio 3 dalyje ir Dekreto įstatymo Nr. 157/2004 2 straipsnio 3 dalyje.

12 2004 m. liepos 28 d. AGEA pirmajam supirkėjui pranešė apie pieno kvotas ir papildomą mokestį už referencinį laikotarpį.

13 Tame pranešime, be kita ko, buvo nurodyta, kad AGEA taikė Dekreto įstatymo Nr. 157/2004 2 straipsnio 3 dalį, pagal kurią tinkamai mokesčius mokančių gamintojų kas mėnesį mokamo mokesčio permoka turi būti grąžinama šiems gamintojams ir, jeigu po mokesčio grąžinimo visa likusi mokėtino mokesčio suma yra didesnė nei 5 % padidinta viso Sąjungai mokėtino mokesčio suma, AGEA, taikydama Įstatymo Nr. 119/2003 9 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus prioritetinius kriterijus, nereikalauja, kad mėnesinių mokėjimų dar neatlikę gamintojai sumokėtų papildomą nustatytą mokestį.

14 Šio pranešimo priede AGEA pridėjo dokumentą, kuriame nurodytos per referencinį laikotarpį kiekvieno gamintojo jau sumokėtos ir patvirtintos sumos, taip pat grąžintinos sumos, apskaičiuotos pagal Įstatymo Nr. 119/2003 9 straipsnio 3 ir 4 dalis. Be to, AGEA nurodė, kad superkančioji įmonė privalo grąžinti susijusiems gamintojams sumas ir vietoj gamintojų sumokėti reikalaujamas ir minėtame dokumente nurodytas sumas.

15 Ieškovai pagrindinėje byloje pareiškė ieškinį *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija), kuriuo prašė panaikinti minėtą pranešimą visų pirma remdamiesi tuo, kad supirkėjo pareiga kas mėnesį atskaityti mokestį pagal Įstatymo Nr. 119/2003 5 straipsnio 1 dalį ir prioritetinį kriterijų paskirstant perteklinę sumą, surinktą iš mokesčio, kuris palankus gamintojams, kurie įvykdė mokėjimo pareigą, ir kuris numatytas Įstatymo Nr. 119/2003 9 straipsnio 3 dalyje ir Dekreto įstatymo Nr. 157/2004 2 straipsnio 3 dalyje, prieštarauja Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalies trečiai pastraipai ir 4 daliai.

16 *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas) šį ieškinį atmetė.

17 Ieškovai pagrindinėje byloje apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, o jis 2017 m. gruodžio 11 d. negalutiniu sprendimu iš dalies pritarė apeliaciniame skunde pateiktiems kaltinimams, visų pirma nuspręsdamas, kad Įstatymo Nr. 119/2003 5 straipsnio 1 dalyje numatyta pareiga, kiek tai susiję su 2004 m. sausio–kovo mėn. laikotarpiu, negalėjo būti taikoma dėl jos nesuderinamumo su Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalimi.

18 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl šios išvados dėl nacionalinės teisės aktų ir Sąjungos teisės nesuderinamumo poveikio gamintojų, kurie nesilaikė šių nacionalinės teisės aktų nuostatų, teisėms ir pareigoms.

19 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad dėl valstybės narės teisės nuostatos prieštaravimo Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalies trečiai pastraipai gamintojai neturi pareigos mokėti papildomą mokestį, kai tenkinamos tame reglamente nustatytos sąlygos?

2. Ar tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, Sąjungos teisė ir visų pirma bendrasis teisėtų lūkesčių apsaugos principas turi būti aiškinami taip, kad tokiems asmenims, kurie įvykdė valstybės narės nustatytą pareigą ir kuriems šios pareigos įvykdymas buvo naudingas, netaikoma teisėtų lūkesčių apsauga, jei minėta pareiga prieštarauja Europos Sąjungos teisei?

3. Ar tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, remiantis Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsniu ir Sąjungos teisėje suformuluota sąvoka „prioritetinė kategorija“ draudžiama tam tikra valstybės narės teisės nuostata, kaip antai Italijos Respublikos priimto Dekreto įstatymo Nr. 157/2004 2 straipsnio 3 dalis, kuria nustatomos diferencijuotos papildomo mokesčio permokos grąžinimo sąlygos, kiek tai susiję su grąžinimo laikotarpiu ir būdais, pagal kurią daromas skirtumas tarp gamintojų, kurie manė, kad yra saistomi nacionalinės teisės nuostatos, kuri pripažinta prieštaraujančia Sąjungos teisei, ir gamintojų, kurie tos nuostatos nesilaikė?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

20 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išaiškinti, ar Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių supirkėjo atliekamą papildomo mokesčio surinkimą iš gamintojų, nesuderinamumo su šia reglamento nuostata nustatymas reiškia, kad gamintojai, kuriems taikomi šie teisės aktai, nebėra šio mokesčio mokėtojai.

21 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Reglamente Nr. 3950/92 nustatytas papildomo mokesčio surinkimo mechanizmas grindžiamas skirtumu tarp tiesiogiai parduodamo pieno vartoti ir pieno pristatymo supirkėjui (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 15 d. Sprendimo *Penycoed*, C-230/01, EU:C:2004:20, 28 punktą).

22 Taigi tiesioginio pardavimo atveju gamintojas įpareigojamas tiesiogiai sumokėti mokestį valstybės narės kompetentingai institucijai pagal šio reglamento 2 straipsnio 3 dalį (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 15 d. Sprendimo *Penycoed*, C-230/01, EU:C:2004:20, 29 punktą).

23 Tačiau, kalbant apie pristatymą, supirkėjui, kuris, kaip matyti iš minėto reglamento 8 konstatuojamosios dalies, geriausiai gali užtikrinti, kad mokestis būtų surenkamas iš gamintojų, tenka sumokėti tą mokestį tokiai institucijai (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 15 d. Sprendimo *Penycoed*, C-230/01, EU:C:2004:20, 29 punktą).

24 Iš to paties reglamento 2 straipsnio 2 dalies pirmos ir trečios pastraipų matyti, kad supirkėjui suteikiama teisė iš gamintojui mokamos pieno kainos atskaityti sumą, šio gamintojo mokėtiną taikant papildomą mokestį, o jei tokios galimybės nėra, šią sumą jis gali surinkti bet kuriuo kitu tinkamu būdu (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago*, C-288/97, EU:C:1999:214, 32 punktą).

25 Tačiau, nepriklausomai nuo šių konkrečių taisyklių, susijusių su supirkėjo iš gamintojų surenkamo mokesčio surinkimo būdais, šio mokesčio mokėtojas bet kokiu atveju yra gamintojas.

26 Todėl Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad šio reglamento 1 straipsnyje nustatytas papildomas mokestis paskirstomas tarp gamintojų, kurie prisidėjo prie referencinių kiekių perviršio. Be to, šio reglamento 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad, jei viršijami bendrieji kiekiai, mokestį privalo mokėti minėti gamintojai.

27 Iš šio 2 straipsnio 1 dalies, taikomos kartu su minėto reglamento 8 konstatuojamąja dalimi, darytina išvada, kad gamintojas turi mokėti mokestį už visą parduotą pieno kiekį, jei jis viršija tiesioginiam pardavimui paskirtą referencinį kiekį arba pristatyti paskirtą kiekį (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago*, C-288/97, EU:C:1999:214, 19 punktą).

28 Toks gamintojo apmokestinimas iš esmės yra glaudžiai susijęs su papildomo mokesčio tikslu, be kita ko, įpareigoti pieno gamintojus laikytis jiems paskirstytų referencinių kiekių (šiuo klausimu žr. 2004 m. kovo 25 d. Sprendimo *Cooperativa Lattepiù ir kt.*, C-231/00, C-303/00 ir C-451/00, EU:C:2004:178, 75 punktą ir 2018 m. sausio 24 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-433/15, EU:C:2018:31, 62 punktą).

29 Taigi, nors pristatymo atveju supirkėjas yra atsakingas už mokesčio sumokėjimą, vis dėlto tokioje situacijoje, kaip ir tiesioginio pardavimo atveju, mokestį turi mokėti gamintojai, ir tam tikromis aplinkybėmis sumokėtą sumą galima susigrąžinti tiesiogiai iš jų (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 15 d. Sprendimo *Penycoed*, C-230/01, EU:C:2004:20, 29, 38 ir 39 punktus).

30 Iš to darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytas nacionalinės teisės akto nuostatų, reglamentuojančių supirkėjo atliekamą papildomo mokesčio surinkimą iš gamintojų, nesuderinamumas su Reglamento (EB) Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalimi negali pastarųjų atleisti nuo pareigos mokėti tą mokestį, kuri jiems visais atvejais nustatyta šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje.

31 Priešingai, šis nesuderinamumas reiškia tik tai, kad, kaip savo išvados 50 punkte nurodė generalinis advokatas, nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos neturėtų būti taikomos ir kad supirkėjas privalo turėti galimybę rinkti sumas „bet kokiomis atitinkamomis priemonėmis“, vadovaujantis minėto reglamento 2 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa.

32 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių supirkėjo atliekamą papildomo mokesčio surinkimą iš gamintojų, nesuderinamumo su šia reglamento nuostata nustatymas nereiškia, kad gamintojai, kuriems taikomi šie teisės aktai, nebėra šio mokesčio mokėtojai.

Dėl trečiojo klausimo

33 Trečiuoju klausimu, kurį reikia nagrinėti antrą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalis, siejama su Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatyta, kad papildomo mokesčio permokos grąžinimas pirmumo tvarka turi būti taikomas gamintojams, kurie pagal nacionalinės teisės akto nuostatą, nesuderinamą su Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalimi, įvykdė pareigą kas mėnesį mokėti mokestį.

34 Iš Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalies matyti, kad tais atvejais, kai mokestis yra mokėtinas, o surinkta suma yra didesnė, valstybė narė gali perviršį grąžinti gamintojams, kurie, remiantis objektyviais kriterijais, kurie turi būti patvirtinti, patenka į valstybės narės nustatytinas prioritetines kategorijas arba yra ypatingoje padėtyje, kuri susiklostė dėl kurios nors su papildomo mokesčio pieno sektoriuje sistema niekaip nesusijusios nacionalinės nuostatos.

35 Šios nuostatos taikymo sąlygos nurodytos Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnio 1 dalyje, kurioje numatyta, kad valstybės narės prireikus nustato Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalyje nurodytas prioritetines kategorijas, remdamosi vienu ar keliais iš penkių eiliškumo tvarka toje nuostatoje išvardytų kriterijų.

36 Be to, Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai pritaikius šiuos kriterijus finansiniai ištekliai neišnaudojami, valstybė narė, pasitarusi su Komisija, nustato kitus objektyvius kriterijus.

37 Šio reglamento 6 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad kitus kriterijus valstybei narei gali būti leidžiama taikyti tik tada, kai toje valstybėje narėje neįmanoma visiškai taikyti minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų.

38 Iš to matyti, kad, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 71 punkte, Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai yra išsamūs ir kad valstybės narės gali nustatyti papildomus kriterijus tik tuo atveju, jei pritaikius šiuos kriterijus pirmumo tvarka konkrečiu laikotarpiu neišnaudojami turimi finansiniai ištekliai.

39 Tačiau nė vienas iš kriterijų, išvardytų Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnio 1 dalyje, nėra susijęs su atitinkamo gamintojo pareiga kas mėnesį mokėti mokestį.

40 Tokiomis aplinkybėmis valstybė narė negali teisėtai grąžinti permokos, teikdama prioritetą šią pareigą įvykdžiusiems gamintojams.

41 Iš tiesų tokia praktika reikštų, kad, taikant ne Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnio 1 dalyje numatytus kriterijus, bet kitą kriterijų, pareigą kas mėnesį mokėti mokestį įvykdę gamintojai būtų priskirti prioritetinei kategorijai, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalį, ir nebūtų galima teisėtai taikyti papildomo kriterijaus pagal šio reglamento 9 straipsnio 2 dalį.

42 Tokiu atveju gamintojui, priklausančiam prioritetinei kategorijai pagal vieną iš kriterijų, numatytų minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalyje, tačiau neįvykdžiusiam pareigos kas mėnesį mokėti mokesčio, galėtų būti suteiktas mokesčio sumažinimas tik jį grąžinus tiems gamintojams, kurie šią pareigą įvykdė, ir tik darant prielaidą, kad po mokesčio grąžinimo pastariesiems vis dar bus likę lėšų.

43 Be to, kaip iš esmės tvirtina Komisija, mokesčio mokėjimas tiesiogiai arba per mokestį privalantį mokėti supirkėją iš esmės yra logiška permokų grąžinimo sąlyga. Vis dėlto nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, ne tik reikalaujama tokio mokėjimo, bet ir nustatoma grąžinimo pirmumo tvarka, be kita ko, remiantis su Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalimi nesuderinamų nacionalinės teisės akto nuostatų, reglamentuojančių papildomo mokesčio surinkimą, laikymusi.

44 Be to, kaip savo išvados 75 punkte nurodė generalinis advokatas, gamintojai, kurie įvykdė pareigą kas mėnesį mokėti mokestį, negali būti laikomi tokiais, kuriems poveikį daro ypatingos aplinkybės, atsiradusios dėl kurios nors su papildomo mokesčio pieno sektoriuje schema nesusijusios nacionalinės nuostatos, kaip apibrėžta Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalyje.

45 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 4 dalis, siejama su Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatyta, kad papildomo mokesčio permokos grąžinimas turi būti pirmumo tvarka taikomas gamintojams, kurie pagal nacionalinės teisės akto nuostatą, nesuderinamą su Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 2 dalimi, įvykdė pareigą kas mėnesį mokėti mokestį.

Dėl antrojo klausimo

46 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar teisėtų lūkesčių apsaugos principas turi būti aiškinamas kaip draudžiantis tam tikroje situacijoje, kaip antai nagrinėjamoje pagrindinėje byloje, perskaičiuoti papildomo mokesčio, kurį turi mokėti gamintojai, neįvykdę pagal taikytino nacionalinės teisės akto nuostatas numatytos pareigos kas mėnesį mokėti šį mokestį, sumą.

47 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl gamintojų, įvykdžiusių pareigą kas mėnesį mokėti papildomą mokestį, teisėtų lūkesčių apsaugos. Atsižvelgdamas į tai, teismas siekia nustatyti galimas pasekmes, kurios pagrindinėje byloje susijusios su tuo, kad taisyklių, kuriomis reglamentuojamas mokėjimo eiliškumas, siekiant grąžinti papildomo mokesčio permokas, kvestionavimas galiausiai reikštų visą ar dalinį šiems gamintojams kompensuotų lėšų susigrąžinimą.

48 Šiuo klausimu, neatsižvelgiant į tai, ar gamintojai, įvykdę pareigą kas mėnesį mokėti mokestį, gali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu, siekdami užginčyti galimą mokesčio kompensacijos, kurią jie gavo, susigrąžinimą, reikia konstatuoti, kad bet kuriuo atveju šis principas, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, negali leisti kompetentingoms Italijos valdžios institucijoms neištaisyti priimtų sprendimų, kurie yra nesuderinami su Sąjungos teise, ir atsisakyti atlikti naują gamintojų, kurie minėtos pareigos neįvykdė, teisių vertinimą.

49 Kadangi iš atsakymo į trečiąjį klausimą matyti, kad šių gamintojų nepalankus vertinimas grindžiamas Italijos Respublikos taikytu papildomu kriterijumi, pridėtu prie objektyvių kriterijų, išsamiai išvardytų Reglamento Nr. 1392/2001 9 straipsnio 1 dalyje, nors akivaizdu, kad tai neatitinka šio reglamento 9 straipsnio 2 dalyje nurodyto atvejo, šios institucijos, priešingai, turi perskaičiuoti papildomo mokesčio sumą, kurią turi sumokėti minėti gamintojai, nepaisydamos nacionalinių nuostatų, kurios yra nesuderinamos su reglamentais Nr. 3950/92 ir Nr. 1392/2001.

50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą turi būti atsakyta taip: teisėtų lūkesčių apsaugos principas turi būti aiškinamas taip, kad juo tam tikroje situacijoje, kaip antai nagrinėjamoje pagrindinėje byloje, nedraudžiama perskaičiuoti papildomo mokesčio, kurį turi mokėti gamintojai, neįvykdę pagal taikytino nacionalinės teisės akto nuostatas numatytos pareigos kas mėnesį mokėti šį mokestį, sumą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio papildomą mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje, iš dalies pakeisto 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1256/1999, 2 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių supirkėjo atliekamą papildomo mokesčio surinkimą iš gamintojų, nesuderinamumo su šia reglamento nuostata nustatymas nereiškia, kad gamintojai, kuriems taikomi šie teisės aktai, nebėra šio mokesčio mokėtojai.**

2. **Reglamento Nr. 3950/92, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1256/1999, 2 straipsnio 4 dalis, siejama su 2001 m. liepos 9 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1392/2001, nustatančio išsamias Reglamento Nr. 3950/92 taikymo taisykles, 9 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatyta, kad papildomo mokesčio permokos grąžinimas turi būti pirmumo tvarka taikomas gamintojams, kurie pagal nacionalinės teisės akto nuostatą, nesuderinamą su Reglamento Nr. 3950/92, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1256/1999, 2 straipsnio 2 dalimi, įvykdė pareigą kas mėnesį mokėti mokestį.**

3. **Teisėtų lūkesčių apsaugos principas turi būti aiškinamas taip, kad juo tam tikroje situacijoje, kaip antai nagrinėjamoje pagrindinėje byloje, nedraudžiama perskaičiuoti papildomo mokesčio, kurį turi mokėti gamintojai, neįvykdę pagal taikytino nacionalinės teisės akto nuostatas numatytos pareigos kas mėnesį mokėti šį mokestį, sumą.**

Parašai.